

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10[—] mesečno,
četrtletno K 30[—].
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 9⁵⁰. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Oredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, torek 17. avgusta 1920.

Št. 182.

Nova koncentracijska vlada sestavljena.

Privatna vest o padcu Varšave. — Poslovanje poljske sovjetske vlade. — Rusija in antanta.

Mala antanta.

Zmaga ruskih čet na poljskem bojišču je pretresla do mozga vso Evropo in marsikatera stavba, ki so jo mirovni zidarji že skoro dovršili ter že mislili izročiti javni uporabi, se je začela po tej zmagi rušiti; nekaj se jih je celo že zrušilo, kljub vsemu vezanju in podpiranju. Situacija, nastala iz teh dogodkov zahteva posebno pri novo nastalih centralnih državah precej opreznosti in diplomatske spretnosti. Da stvar ni tako enostavna nam dokazujejo najbolj najnovejši konflikti med antantnimi velesilami samimi, zlasti pa med Francijo in Anglijo. Angleži, kot mirni in trezni politiki so uvideli, da je bolj zdravo, se z Rusi nekako pobotati, kakor pa nastopiti direktno proti njim.

Vejo tudi, da je Rusija od Anglije daleč in da ima poleg tega še dve važni stvari s katerimi se ni dobro igrati, namreč dobro oboroženo in še bolje organizirano, zmagovajeno trimilijonsko vojsko ter pot v Indijo, po kateri bi Rusi v slučaju konflikta

lahko zrevoltirali itak nezadovoljna indijska plemena. Francija pa ne zna tako hladno računati. Francozi so kot latinci bolj sanguinistične narave, zato so tudi zagrešili veliko »netaktnost«, da so ravno v najbolj resnem trenutku razjezili sovjetsko Rusijo s priznanjem Wranglove vlade, ki jo bo prej ali slej doletela ista usoda, kakor je doletela razne Kolčakove, Denjikinove, Petljurove in druge vlade in to gotovo takoj, ko se bo spustila s sovjeti v boj na širši fronti. Sicer pa tudi Francija ne rožlja toliko s svojim orožjem, kakor z orožjem, ki ga danes niti še nima v svojih rokah, namreč z orožjem novonastalih centralnih držav, pred vsem pa naše treditine.

Položaj je torej rešen in zahteva takojšnje odločitve. Prvi poizkusi pridobiti našo mlado državo za pustolovščino, podobno poljski, se je, hvala našemu prevdarnemu ljudstvu, ki je pravočasno izgovorilo svoj enoglasni in odločni »ne« — ponesrečil. Toda s tem, da smo odpovedali za enkrat hlapčevsko pokorščino za nas vsa stvar še ni končana. Moramo se utrditi, da tudi od ponovnih vabilih ta vabila istotako od-

ločno zavrnamo. Pred vsem pa v tem kljubovanju ne smemo ostati osamljeni.

Te dni se nahaja v Beogradu čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Temu posetu se v političnih krogih pripisuje velika važnost. Sicer nam danes še ni uradno znan namen tega poseta, vesti izza kulis pa trdijo trdovratno, da gre tu za čim tesnejše zveze med našo kraljevino ter čehoslovaško republiko, ki naj bi se nadalje spopoinila še z Avstrijo in Romunijo. Francozi so nazvali to zvezo »malo antanto« in radi tega smo tudi mi naslovili naš članek s to označbo.

Ta »mala antanta«, ki naj bi jo tvorile spredaj omenjene države bi imela v prvi vrsti nalogo služiti v to, da vsi njeni člani zavzamejo enotno stališče napram ruskemu konfliktu z zapadom, obenem pa bi služila ta »mala antanta« tudi v obrambo proti Madžarski, katero snubijo sedaj zapadnjaki, da bi jim pomagala zaveziti ruski naval. V to svrhu so ji celo dovolili zvišati svojo armado ter bi bili — čeprav tega še nihče očitno ni izrazil — pripravljeni celo »revidirati« madžarsko mirovno pogodbo glede mej njihovega globusa. To se pravi z

Ujetnik v Vatikanu.

VII.

Apostoli so torej ostali v Jeruzalemu in pričakovali prihoda Gospodovega. Živel so v svobodni bratovščini, idealnem komunizmu. Bili so vsi eno brez razlike prvaštva, tudi brat Gospodov je bil drugim enak. Pomnožitev vernikov je šele zahtevala razdelitev službe: eni so učili, (proroki) drugi so opravljali oskrbo vbogih; tem so volili nadzornike ali škofe. Po ustanovitvi verskih bratovščin tudi izven Jeruzalema, je vodil vsako tako bratovščino, imenovano »cerkev«, po en starešina; apostol, po katerega zaslugi se je ustanovila, se je nazival starešina; kot tak se imenuje tudi Peter sam.¹ Kot stebri cerkve v Jeruzalemu so veljali: Jakob, Kefa, Janez.² Tako priprosta in zapovedi Jezusa primerna je bila vsa »hierarchy« prvotne cerkve. Evangelij se je oznanjal brezplačno. Živel so od popolne razdelitve imetja bogatejših, od miloščin ter od svojega zaslužka, kajti apostoli so bili obrtniki ali sicer delavci po vzgledu tudi višjih judovskih učenikov. Izrecen duhovski stan torej tedaj še ni bil razvit. Sv. Pavel v svojih listih opetovano zatrjuje, da si je sam kot izdelovalec šotorov

zaslužil svoj kruh in da ni hotel biti nikdar nikomur v nadlego in se ni posluževal deležev od oltarja.³

Cerkve v obojem današnjem pomenu niso poznati. Cerkev jim je bila vsaka posamezna ožja bratovščina, tako da govori evangelij: cerkve (verniki) so se shajali po hišah, kjer so ob spominih na Gospoda lomili kruh ter zavžili skupno hrano; tako je bilo prvo obhajilo. Na cerkev kot hišo božjo ali svetišče pa sploh niso mislili, kajti za razširjanje nauka so se posluževali židovskega templja ali pa javnih prostorov in zasebnih hiš. Sicer pa so praktično uveljavljali zapoved: »Najvišji ne prebiva v svetiščih z rokami narejenih, kakor pravi prorok: Nebo mu je stol, zemlja podnožje nogam mojim. Kakšno hišo mi sezidate? pravi Gospod, a katero naj bo mesto počivanja mojega? Ni li roka moja vsega tega naredila?«⁴ Tudi se mu ne streže s človeškimi rokami, kakor da bi česa potreboval, ko vsem daje življenje.⁵ Isto potrjuje tudi sveti Janez v svojem »Razodetju«. A svetišča nisem videl v njem, kajti Gospod Bog Vsegamogočni je svetišče njegovo in Jagnje...⁶

Ravnótako o kakein krščanstvu v današnjem

smislu tedaj še ni bilo govora. Sv. Petru je bil Jezus tedaj še »Služabnik božji«, »Pravičnik«, »Sveti mož« itd. Prvi vzrok razširjenja vere v Jezusa na zunaj Jeruzalema, je bilo preganjanje apostolov od strani Judov. Novejši učenci so se razkropili zunaj po deželi, a apostoli so skrivajoč se, ostali v Jeruzalemu. Šele po ustanovitvi cerkva izven Jeruzalema, sta se podala Janez in Peter nadzorovat nove cerkve. Tudi so se apostoli v Jeruzalemu v glavnem še vedno držali stare zaveze. Glavni vzrok, da se je sama sebi si nasprotujoča vera določena samo Izraelu, spremenila v izrazito krščanstvo oziroma katoličanstvo, pa je bil nastop sv. Pavla, katerega spreobrnjenje iz Savla Taršana je dovolj poznano. Ta med Judi največji sovražnik prve cerkve v Jeruzalemu se je po svojem spreobrnjenju nazival namestnik Krista, od katerega ima po »razodetju« naravnost oblast evangelij oznanjati tudi poganom. Toda sam Jud, je izprva nastopal previdno in pričel svoje apostolsko delo le med Judi. Še je, ko je uvidel, da Judje njega najbolj sovražijo, je krenil nasprotno smer: pričel je največ delovati med pogani. Postavil si je popolnoma nov sistem, katerega glavna vsebina je bilo izrecno naglašanje in razglašanje, da je Jezus Sin božji, Krist. In potem, da je krščevanje samo z vodo prazna oblika; pravi krst sprejme vernik šele po sprejemu sv. Duha. Pri svojem takorekoč čisto novem evangeliju se

¹ 1. list Petrov, 5. 1.

² Pavla list Galatom, 2. 9.

³ Pavel Korinčanom, 9. 15.

⁴ Dej. apost. 7. 49.

⁵ Dej. apost. 17. 23.

⁶ Razodetje 21. 22.

drugimi besedami, da bi bili v tem slučaju, da jim pomagajo Madžari proti Rusom, pripravljene vrniti Madžarski več ali manj one meje, kakor jih je imela pod Habsburškim žezlom. Nemogoče to tudi res ni, kajti če pomislimo, da je ista antanta, ki je podpisala in tudi že ratificirala in izmenjala senžermensko mirovno pogodbo sedaj naenkrat odredila ukinjenje demarkacijske črte na Koroškem, kljub temu da bi ista po izrecni določbi te pogodbe morala ostati do izvedbe piebiscita, potem bi se tudi istotako malo pomišljala znova ovreči neuillsko.

Tako tesnejše zblizanje novih centralnih držav, ki bi potem kompletno našle skupno platformo za sporazumljenje z Rusijo, bomo, če se res ustanovi, najiskrenejše pozdravili. Bila pa bi tudi v drugih vprašanjih, ki zahtevajo deloma skupen nastop, deloma so pa potrebna vsaj neutralnosti poedinih, velike koristi. Za nas Jugoslovane bi bili važni predvsem trije momenti: otresenje neznanega jerobstva antante in naše odvisnosti od nje, posebno v gospodarskem oziru; sporazuma z Rusijo ter zasiguranje hrbita v slučaju, da bi se vsa naša sila morala obrniti v obrambo naših mej na jugozapadu.

V naši zunanji politiki se začinja, če zopet vsa znamenja ne varajo, nekoliko svitati, da bi le to prvo svitanje ne zakrila kaka nova diplomatska pomiglavost kaknega našega diplomata. Dokler pa se to ne zgodi bomo upali.

Dnevne vesti.

„Naglica nikjer ni dobra“ je tudi gesto jugoslovenskega uradnega »kopitarja«. Poglejmo si sledečo ježo. Stranka nujno rabi potni list v inozemstvo radi važne dedinske zadeve. Utemeljeno in od občinskega urada potrjeno prošnjo predloži okrajnemu glavarstvu. Kot »neverni Tomaž« se obrne to do vsevišnje orožniške postaje, da poroča, ali so uradni podatki resnični in ali ni proti izdajanju potnega lista kakih zadržkov. Zemljepisna lega obmejnih občin pa spravlja nekatere poročevalce glavarstva v usodepolne zmože; poizvedba se ne naslovi na prednosom ležečo orožniško postajo, ampak na najbolj oddaljeno. K sreči je to obmejna postaja Sv. Duh! Blagodejni vpliv neposredne bližine Sv. Duha se zrcali v lakoničnem uradnem pojasnilu »sliši tja v L.«, odkoder se za prosilca ugodno poroča. Popisana procedura traja malenkost — 1 mesec 4 dni! Oj, šimel, sedaj pa v belo Ljubljano! Čudo čudovito, v treh dneh že prigrabljiva natrag s pretresljivo novico, da proti izdaji potnega

je držal praktične strani dejanskega življenja. Ta nova vera o Jezusu Kristu je zrevolucionirala duhove ne samo v Judeji, ampak tudi one med Grki in Rimljani. Apostoli v Jeruzalemu sami so bili vsled tega nastopa tako presenečeni, da so se ga bali in se mu izogibali, ko je prvič kot apostol prišel v Jeruzalem. Še le v njegovi dobi so v Antiohiji pripadnike nove vere imenovali kristjane.

Izrazito katoliško (splošno krščanstvo) in po Jezusovi reformi razdvojeno nacionalno židovstvo sta v nastopu sv. Pavla trčila skupaj kot dva sovražna si elementa. Ta prvi spor in boj v začetni cerkvi je pokazal, da se v tedanji veri apostolov nahaja še vsa stara zaveza in postava kot jedno in da je vsa Jezusova reformacija lupina okoli tega jedra. To nam najizrazitejše potrjuje dogodek med Petrom in stotnikom Kornelijem. Sv. Peter je dobil iz nebes trikrat povelje, naj gre k pogani Korneliju, da ga spreobrne, toda Peter se je upiral. In ko se je po dolgem razmišljanju vendar le odtočil, da gre v hišo pogana in ga sprejme v Jezusovo cerkev, se je ob vstopu v hišo opravičil: „Vi veste, da

lista s strani poverjenišva za notranje zadeve ni nobene zapreke. Pa glej ga spaka, nakrat ga nepričakovano polomi staroavstrijski poštni »amtsšimel«, ki uradno obvestilo, da se naj stranka nemudoma oglasi v svrhu izstavitve potnega lista, vozi križem kražem cele Jugoslavije — ki je z ozirom na enakost mnogih krajevnih imen podobna potnici z rozinami — dokler ga ne prestreže nepoklicani župan. Koncem dolgih osem mescev dospe »uradni pogon«, naj se prosilec zgłosi in zopet čez tri kratke mesce vabilo občinskemu uradu, da nemudoma poroča, če še dotična oseba sploh reflektira na potni list. Glavarstvu se uljudno poroča, da je postala vsa zadeva brezpredmetna (bogata teta je namreč že pred letom zapustila ta grešni svet razdelivši svoje zemljske zaklade »ljubeznivejšim« sorodnikom), obzirno pa zamolči, kako »reflektira« prosilec potnega lista na take urade.

Višek nemčurske predrznosti. Gadi, ki jih je naša brezmejna potrpežljivost milostno redila na lastnih prsih dve leti in pol, se zopet gibljejo, šikajo in preže, koder bi najprej zasadili svoje strupnike. Prisotnost obmejne komisije zapeljuje naše nemčurje k zopetni prelevitvi. Begajo ljudstvo z najneumnejšimi vestmi glede stalne določitve mej; višek njih nesramnosti pa je, da se držejo v naših občinah širiti »im Aufrage der österreichischen Staatsregierung« neke Kundmachung-e, v katerih vabijo naše državljanke, naj javijo svoje nazore in želje mednarodni mejni komisiji. Kakšne bodo te želje prepariranih in podkupljenih prebivalcev »des Grenzgebietes« ni težko uginiti, saj jih v razglasu tudi naš delegat v komisiji zagotavlja nekaznjivost. — Za smeh in kratek čas pa še priobcimo, da je neki gostilničar (ki pa ni posebno »klug«) že določil prostore med nebom in zemljo, kjer bodo viseli gerenti obmejnih občin. Lepa perspektiva!

Primate prave krivce! Na Plaču se je konečno vendarle naša straža ohujala ter zaprla šest že davno znanih tihotapcev, ki so se v zadnjem času pečali tudi z žigosanjem eno- in dvokronskih bankovcev na debelo. Tihotapstvo na črti Sv. Ilj—Sv. Jurij ob Pesnici je v najlepšem cvetu — po krivdi naših oblasti. Iz tihotapiš kokoš, suho kot dren; dobiš na roko 120 nežigosanih kronic, katerim pritisneš doma jugoslovenski žig. Klobasar Wögerer in Co. jih radevoljno zamenja za mesnate izdelke, da plačaš s paketi novih bankovcev, ki imajo vsi isti ponarejeni žig, ne dela skrbi — pa hajd v Avstrijo, po stranskih potih seyeda, ker za te se oko postave navadno ne briga. Po izpraznjenju Špilja smo našli na taki poti v enem samem predpoldnevu reci in piši 217 natovorjenih tihotapcev! Urad zoper to družbo je sicer o vseh teh nedostatkih obveščen, a stori se nič, »ima vremena«. In kakšen bo uspeh, ko se zbudi iz nedelavnosti? Male tihotapiče boste vesili, velike

ni dovoljeno Judu, družiti se ali hoditi k ljudem drugega naroda; a meni je Bog pokazal, naj ne imenujem nikogar nagnusnega ali nečistega.”

Ta boj med staro in novo zavezo, med prvimi zastopniki nove vere je končal s Pavlovim krščanstvom nad Petrovim židovstvom. Ne prepričanje, le vedno hujše preganjanje od strani Judov in žalosten konec Jeruzalema ter židovstva sploh pod rimsko suženjstvo, je židovsko misleče apostole konečno privedlo do ujedinjenja s Pavlovimi nauki. Namesto Jeruzalema je postal Rim središče krščanstva. Toda današnji vesoljni značaj rimo-katoliške cerkve ima svoj izvor šele v priznanju krščan. cerkve po rimskem cesarju Konstantinu I. 313.

Upam, da se mi je po teh — priznam površnih obrisih — posrečil dokaz, da ves današnji, po posvetni nadoblasti stremeči ustroj katoliške cerkve nima prave podlage v prvotni Jezusovi cerkvi. In če se je Pij IX. proglasil za ujetnika v Vatikanu, bi bil to kvečjemu prvi začetek povratka v Jezusovo kraljestvo božje.

7 Dej. apostol. 10. 28.

pa pustili, da se že nadalje mastijo na naš račun in — kar je hujše da s podpiranjem protidržavnih dejanj sistematično ubijajo ugled državnih oblasti v obmejnem ljudstvu. Kako dolgo še?!

Incident. Člani razmejnitvene komisije, ki so bili prvotno nastanjeni v hotelu »Meran«, so prišli v konflikt s stenicami, ki imajo v omenjenem hotelu baje celo svojo republiko z lastno dobro izvežbano vojsko. Ker pa so gospodje kot taki mirovni delavci in sovražniki novih vojen, so lepo brez boja evakuirali steničji teritorij ter se umaknili v privatna stanovanja. In s tem je bilo incidenta konec.

Predavanje dr. Josipa Wilfana o jadranskem vprašanju. V soboto je predaval v veliki dvorani Narodnega doma prvobornik tržaških Slovencev dr. Josip Wilfan o jadranskem vprašanju. Velika dvorana je bila nabito polna občinstva, posebno Primorcev, ki so pričakovali, da jim je dr. Wilfan prinesel veselih novic in so bili tembolj razočarani, ko jim je predavatelj mesto tega govoril o resnosti položaja in skoro nepremostljivih težkočah, na katere zadeva naše stremenje. Predavanje je otvoril g. dr. Leopold Lenard s tem, da je pozdravil gospoda govornika v imenu Narodnega sveta za neodrešeno demovino. G. dr. Wilfan je odpoval od tu v Zagreb, kjer bo imel sestanek radi begunskega in sploh jadranskega vprašanja.

Obrtna razstava v Zagrebu. 18. avgusta se otvoril v Zagrebu »obrotna razstava Hrvatskega radiša« ki traja do 3. septembra. Namen razstave je: pokazati domačemu in tujemu svetu stopnjo, na kateri se nahaja danes naša obrt, dalje posvedočiti sedajno stanje naše industrije, rgovine, novčarstva, šolstva, higijene zdravilišč, letovišč in prirodnih krasot Jugoslavije. Razstava bo obsegala razun tega tudi poljedelstvo vrtnarstvo, vinogradništvo, sadjerejo, pomorstvo, umetnost, šport itd. Povodom razstave bo »Hrvatski radiša« prirejal ankete in predavanja o raznih aktualnih vprašanjih, vprizorili se bodo koncerti pevskih društev, narodni plesi, tekme športnih društev za prvenstva in nagrade. Opetovano pozivljemo slovensko javnost, da posveti tej razstavi svojo pozornost in se je udeleži v čim večjem številu. Južna železnica je dovolila udeležencem razstave polovično vožnjo od 15. avgusta do 3. septembra. Dotične izkaznice se dobijo pri podpisnem društvu in se naj takoj zahtevajo.

Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

Trgovci ki kočejo kupiti kameno sol, imajo naslov tovarne pri trgov. gremiju na razpolago.

Železo. Prvovrstno železo lahko naročimo po ugodni ceni v poljubnih množinah. Da poznamo potrebo železa, prosimo takojšnih poročil, koliko bi se ga trebalo za pozamezne okraje ali zadrage in kake vrste. Jednako želimo poročil glede barv. — Iz naše zaloge se dobi še sedaj fini in gorljivi špirit, mizarški klej in svinčena gledica (Blieglätte) po ugodnih cenah. Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

Slovensko tamburaško društvo v Črešnjecih pri Slov. Bistrici vabi cenjeno občinstvo mesta Maribora in okolice na veliko ljudsko veselico z gledališko igro, godbo, šaljivo pošto, petjem in plesom, ki se vrši dne 22. avgusta 1920 ob 16. uri v gostilni M. Škudnig v Črešnjecju. Ker je za okrepčilo dobro preskrbljeno pričakuje mnogobrojno udeležbo. Odbor.

Gg. peyci Glasbene Matice naj se zanasljivo udeleže vaje v torek, dne 17. avg. ob 20. uri zvečer pri Götzu. Odbor.

Bančna goljufija. Francosko - srpska banka v Beogradu je te dni izplačala ček za 100.000 dinarjev osebi, ki je imela ponarejeno potrdilo občine Zombske. Oseba se je predstavila kot Mihael Burka. Pred mesecem pa je pravi Burka javil, da mu je bil ukraden ček za 100.000 dinarjev.

Nova lekarna v Mariboru. Gospod Mr. Ph. Ivan Vidmar je na Glavnem trgu št. 20 v Mayerjevi hiši odprl novo lekarno »Pri sv. Arehu«. Ker je to edina slovenska lekarna v Mariboru, jo občinstvu priporočamo v nakupovanje vseh zdravil in zdravilnih potrebščin.

Prekrstitev kanalov v Bački. Beogradski presbitero javlja: Na predlog ministra za poljedelstvo, dr. Velizarja Jankovića in v sporazumu s prometnim ministrom ter odobrenjem ministrskega sveta je bil prekrščen »Francev kanal« v Bački v »Kanal kralja Petra« in »Kanal Franca Jozefa« v kanal »Prestolonaslednika Aleksandra«.

Sv. Lenart v Slov. gor. »Krona« novostavljenega občinskega sosveta šentlenartskega je stari nemčurski grešnik Schibert, ki po milosti pokrajinske vlade zopet ordinira na staroslavnem rotovu po avstrijskih manirah. »Biser« rekonstrukcije pa je brezdvomno sedaj medenosladki Aubl, ki pa je ob izbruhu vojne igral ulogo krvoločnega Kajna, ko se je bestijalno pridušal: »Ich muß im serbischen Blute baden!« Upamo, da se mu je prevroča tevtonska kri že v toliko ohladila, da ni več neposredne nevarnosti za sedanje prisednike — »junake« izza preobrata. Vse pozabljeno in odpuščeno, gg. narodnjaki, ker se je možakar prelevil na klerikalni podlagi?! Vas ne obhaja gnus sedeti pri eni mizi s takimi udebi? G. Janžekovič komponirajte takoj nov »Fünfermarsch«, politični mrtveci vstajajo:

Sokolstvo.

Bratje in sestre, ki se udeležite zleta v Mariboru se naj takoj javijo pri svojih društvih. Vozne cene v Maribor so polovične in sicer dobi vsak udeležnik pri svojem društvu predpisano legitimacijo.

Župe, ki niso dobile še zadostno število zletnih legitimacij, naj te naroče takoj pri Sokolskem Savezu.

Zletni plakati za vsa društva so bili razposlani župam. Društvo, ki še ni dobilo plakatov, jih naj zahteva pri pristojni župi.

Narodne noše. Vse sestre, ki se udeležite zleta v Mariboru, naj pohite tja v narodnih nošah. Pripravljajte skupine narodnih noš iz posameznih pokrajin.

Mariborski zlet je naša prva večja prireditev po vojni. Dolžnost vseh bratov in sester je, da se udeležite zleta v kar največjem številu. Kdor ima kraj, pa se ne more udeležiti zleta iz važnih razlogov, naj posodi kraj drugemu bratu. **Bratje,** ki pa kroja sploh ne morejo dobiti, naj se udeležite zleta v civilu. Pomanjkanje krojev ne sme biti vzrok, da bi se zleta ne udeležil. Priprave za zlet so zelo velike. Iz vseh krajev naše države je prijavljeno zelo veliko število Sokolstva, dasi je to samo pokrajinski zlet, zato pa je tem večja dolžnost bližnjih žup, da se udeležite zleta v kar največjem številu. V Maribor bodo vozili posebni vlaki, katerih odhod bode pravočasno javljen. Dolžnost slehernega je, da stori kar je v njegovih moči.

Bratje in sestre, ki se udeležite zleta v Maribor v civilu, naj se javijo pri svojih društvih, kjer dobe potrebne legitimacije za polovično vožnjo.

Glavna skupščina Sokolskega Saveza SHS se vrši dne 30. avgusta 1920 v Mariboru. Na skupščino pošljejo vse župe svoje delegate in sicer za vsakih 500 članov enega delegata. Društva in župe, ki žele staviti kakšne predloge za skupščino, morajo te poslati do 20. avgusta 1920 Sokolskemu Savezu, ker se na poznejše predloge ne bode oziralo.

Kultura in umetnost.

Otvoritev našega mestnega slovenskega gledališča. Te dni so krožile po našem časopisju razne vesti o otvoritvi prihodnje sezone, ki so celo že objavljale

repertoar, kar pa je bilo vse ša preuranjeno. Čas otvoritve, kakor tudi razpored repertoarja doslej še ni določen. Glavna ovira otvoritve je sedaj vprašanje stanovanj igralcev, ker so vsi apeli na naše občinstvo, naj ponudi igralcem vsaj streho, ostali brez odziva, kar je za naše mesto prav malo častno. V vseh gledaliških stvareh pa naj se listi izven Maribora ozirajo v prvi vrsti na objave v našem listu.

A. Štupca: Učna snov za pouk o alkoholu v ljudskih šolah. (Drugi natis). Založila »Sveta vojska«. Tiskala tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena 3 K. Mala 8°, strani 32. To brošuro, ki je ravnokar izšla v drugi izdaji, priporočamo našim šolam, kakor tudi staršem in drugim, ki se zanimajo za ta vprašanja.

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Mariboru dne 29. avgusta 1920!

Zadnje vesti.

Vladna kriza rešena.

LDU. Beograd, 16. avgusta. Včeraj dopoldne in popoldne je imel Narodni klub sejo, na kateri je sklenil, da podpiše protokol sporazuma za sestavo novega koncentracijskega kabineta. Sklepi so bili nato sporočeni ministrskemu predsedniku dr. Vesniću, ki je posetil zatem regenta, da mu poroča o doseženih uspehih za sestavo nove vlade. Pričakuje se, da bo nova vlada dr. Vesnića jutri dopoldne zaprišežena. V političnih krogih trdijo, da bo v novem ministru prevzel namesto Ljube Davidovića ministrstvo za notranje stvari Milorad Drašković, namesto dosedanjega ministra Stojana Protića pa ministrstvo za konstituanto dr. Mušički, odvetnik v Pančevu.

LDU. Beograd, 16. avgusta. Danes dopoldne ob 10. uri sta bila pri ministrskem predsedniku dr. Vesniću v ministrskem predsedništvu ministra Pribičević in Marinković kot zastopnika demokratskega kluba radi poročila o poslednjih sklepih v posameznih klubih. Malo kasneje sta došla k dr. Vesniću tudi dr. Korošec in dr. Drinković. Ob pol 7. uri zvečer je bila plenarna seja, v kateri se je končno veljavno rešilo vprašanje nove vlade.

Beograd, 17. avgusta. Danes je dr. Vesnić predložil, regentu novo ministrsko listo. Ministri nove liste so razen Protića, ki ga je zamenjal dr. Mušički ter Davidovića, ki ga je zamenjal Drašković, isti kakor v stari. V vprašanju predsedstva parlamenta je dosežen sporazum. Radikalec Vukčević postane predsednik, demokrata Ribar in Ribnikar pa podpredsednika.

Rusko-poljska vojna.

Varšava.

DKU London, 16. avgusta. Rdeče čete, ki prodirajo koncentrično proti Varšavi, so pridobile vzhodno in južnovzhodno od Wegrova na ozemlju, istotako tudi južnovzhodno od Lukowa. Po zadnjih poročilih se nahaja obrambna črta 16 milj od mesta. Kakor poročajo, računajo Rusi na skorajšnje zavzetje Varšave.

DKU Pariz, 16. avgusta. Posebni poročevalec »Matina« javlja, da se je pričela odločilna bitka za Varšavo.

DKU Amsterdam, 17. avgusta. (Wolff.) »Times« poročajo iz Kovna: Štab četrte rdeče armade v Vilni poroča, da so 16. t. m. zjutraj ruske rdeče čete zavzele Varšavo. (Od druge strani o tem še ni nikakega uradnega obvestila. Op. ured.)

Poljsko frontno poročilo.

DKU Varšava, 16. avgusta. (Brezžično.) Frontno poročilo od 15. t. m.: Protinapad naših čet na severu napreduje dobro. V okolici Varšave napada sovražnik vasi Zegrze, Radimin ter Okumicz. Poses tih občin se stalno menjuje. V odseku Cholma smo zavzeli Chrubicszow ter dosegli tudi druge uspehe. Brody smo zopet izpraznili ter se umaknili nazaj.

Rusko prodiranje.

DKU Kraljevec, 16. avgusta. (Wolff.) Boljševiki so zavzeli Lobovo ter prodirajo dalje na črto Strassburg—Lautenburg in Gradenc.

Poljska sovjetska vlada.

DKU Moskva, 16. avgusta. Poljska sovjetska vlada pod vodstvom Julijana Marchnewskega se nahaja začasno v Bialystoku

Rusija in antanta.

DKU Pariz, 16. avgusta. Kamenev je poslal Lloyd Georgeju pismo v katerem naglašja, da v očigled temu, da je Francija priznala Wranglovo vlado, ne more spremeniti pogojev za premirje s Poljsko.

DKU Moskva, 16. avgusta. Komisija francoskega zunanjega ministrstva pozivlja vse baltiške države, kakor tudi kavkaške in krimske, naj pošljejo svoje zastopnike na posebno konferenco v Pariz, kjer bodo predložile svoje želje ter se združile v enoten nastop proti Rusiji.

Nemška nevtralnost.

DKU Berlin, 16. avgusta. (Wolff.) Dne 13. t. m. je bila odposlana v Moskvo sledeča brezžična brzovajka: Z ozirom na našo nevtralnost bodo poljske čete, ki so se umaknile na plebiscitno ozemlje razorožene in internirane. Doslej je bilo razoroženih in interniranih že 2000 mož.

Poljska mirovna delegacija v Minsku.

DKU Moskva, 16. avgusta. Poljska mirovna delegacija je dospela v Minsk.

Albansko-laške hujskarije.

DKU Rim, 16. avgusta. Po poročilih iz Barija se položaj v Albaniji stalno poostruje. Po odhodu Italjanskih čet iz Albanije so pričeli Grki in Srbi zopet prodirati na albansko ozemlje.

Dr. Beneš v Beogradu.

LDU Beograd, 16. avgusta. Čehoslovaški minister za zunanje stvari, dr. Beneš je posevil včeraj ministrskega predsednika dr. Vesnića in namestnika ministra za zunanje stvari, dr. Ninčiča. Opoldne je bil pri dr. Vesniću, v vili na Topčiderskem brdu na čast čehoslovaški misiji obed, snoči pa na dvoru pri regentu večerja na čast ministru dr. Benešu in čehoslovaškim generalom. Pri obedu so bili prisotni vsi naši ministri in pomočnik načelnika generalnega štaba, general Pesić. Danes ob 10. uri je sprejel minister dr. Beneš beogradske časnikarje, katerim je podal znano izjavo o po-

litičnem položaju. Danes je ramestnik ministra za zunanje posle, dr. Ninčić, priredil dr. Benešu na čast obed v častniškem domu. Popoldne je minister dr. Beneš odpotoval preko Oršove v Bukarešto.

Laginja v Beogradu.

LDU Beograd, 16. avgusta. Danes je bil hrvatski ban dr. Laginja sprejet od prestolonaslednika regenta Aleksandra v avdijenci. Regent je dalje časa konferiral s hrvatskim banom. Jutri popoldne se ban dr. Laginja povrne zopet v Zagreb.

Etbin Kristan v Ljubljani.

LDU Ljubljana, 16. avgusta. Znani socialistični voditelj Etbin Kristan se je včeraj povrnil iz Amerike v Ljubljano. Bil je tukaj svečano sprejet od svojih pristašev, ki so ga spremili z godbo v hotel Union.

Reka samostojna.

DKU Rim, 16. avgusta. Velika, čez 10.000 broječa skupščina na Reki, je proglasila mesto za samostojno in neodvisno.

Bela Kun v Moskvi.

DKU Moskva, 16. avgusta. Bela Kun je došel semkaj. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki komunistične stranke, sovjetskega prezidija ter rdeče armade.

Iz Albanije.

LDU Beograd, 16. avgusta. Iz Škadra javljajo, da je predsednik albanske vlade v Tirani prepovedal izdajo potnih listov v inozemstvo vsem Albancem med 21. in 25. letom starosti.

Učiteljski izpiti.

LDU Beograd, 16. avgusta. Ministrstvo za prosveto je izdalo pravila za polaganje praktičnih učiteljskih izpitov. Potemtakem bodo mogli učitelji, ki vsled vojne niso mogli položiti izpita, iste položiti v decembru t. l.

Za vrnitev po Avstrijih odnesenih predmetov.

LDU Beograd, 16. avgusta. Po členu 184 saintgermainške mirovne pogodbe nam mora Avstrija vrniti vse predmete, ki so jih Avstrijci odnesli iz Srbije in ki se še dajo indentificirati. Da se mora to izvesti, je predlagal izvrševalni odsek za mednarodne pogodbe, da se otvori na Dunaju urad, sličen belgijskemu in francoskemu v Wiesbadnu, ki bo delal na to, da se nam vrnejo omenjeni predmeti.

Opera v Novem Sadu.

LDU Beograd, 16. avgusta. »Epoha« doznava, da je državni upravnik gledališča v Novem Sadu angažiral potrebne moči za novosadsko opero. V prihodnji sezoni pričneta torej z dramo vred tudi opera.

Čehoslovaške surove kože.

LDU Beograd, 16. avgusta. Čehoslovaška vlada je te dni dovolila izvoz surovih, nepredelanih kož.

Razdelitev blaga.

LDU Beograd, 16. avgusta. Ministrstvo za prehrano je pričelo okrajem, ki so trpeli v vojni, izdajati blago, katero je nabavilo. Dosedaj je bilo izdanega blaga v vrednosti 14 milijonov dinarjev.

Poljska prosi žita.

LDU Beograd, 16. avgusta. Poljska vlada želi od naše vlade, naj bi dovolila izvoz gotove količine žita, za kar bi nam Poljska dovolila izvoz svoje soli.

Konferenca mlinarjev.

LDU Beograd, 16. avgusta. Mlinarji so imeli konferenco, na kateri so razpravljali o izvozu moke in preskrbi vojske z moko.

Preselitev dunajskih Čehov.

DKU Praga, 16. avgusta. V Vratislavi se je ustanovila posebna repatriacijska komisija, ki ima namen, naseliti dunajske Čeha v Vratislavi. V ta namen je kupila že stavbišča za 160 zasilnih stanovanj.

Konjska tekma v Budimiru.

LDU Sarajevo, 16. avgusta. Včeraj se je vršila v Budimiru pri Sarajevu konjska tekma, ki je ni bilo že od leta 1912. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje ter jo je posetilo nad 30.000 ljudi. Pri tekmi sta se dogodili dve nesreči. Vladko Popovič si je pri padcu zlomil pljučno kost, neki drugi tekmeč pa se je poškodoval na glavi. Tekma se ponovi 19. t. m.

Bolgarija išče zaveznikov.

LDU Beograd, 15. avgusta. Današnja »Pravda« poroča, da bo predsednik bolgarske vlade v kratkem potoval v Bukarešto, Beograd, Pariz in London. V Parizu se bo sestel s predsednikom grške vlade Venizelosom.

Braziliya priznala Avstrijo.

DKU Rio de Janeiro, 15. avgusta. Braziliya je priznala avstrijsko republiko.

Venizelosovi napadalci prijati.

LDU Pariz, 15. avgusta. Atentatorji na Venizelosa so bili prijati. Preiskava je dognala, da so v zvezi z onimi, ki delajo propagando za to, da se vrne Konstantin, ki se v tem trenutku mudi v Berlinu, nazaj na Grško in da postane kralj.

Borzna poročila.

LDU Zagreb, 16. avgusta. Devize: Berlin 198—200, Italija 474—475, London 345, New

York 90—93, Pariz 600, Praga 154—155.25, Švica 1500—0, Dunaj 40.20—40.30. Valute: Dolarji 89.50—90, avstrijske krone 41—42, carski rublji 131—136, napoleonorji 339—341, nemške marke 196—197, italijanske lire 460 do 465, čehoslovaške krone 155.

Dunaj, 16. avgusta. (Izvirno poročilo.) Zagreb 241—261, Budimpešta 101—115, Praga 396, Varšava 89—99, čehoslovaške krone 375—396, dinarji 975—1025, dolarji 229.

Curih, 16. avgusta. Berlin 13, Newyork 600, Milan 29.80, Praga 10.70, Zagreb 6.60, Budimpešta 3.02, Dunaj 3.02, avstrijske krone 3.10. —

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala` oznanila.

Natakarja išče restavracija »Narodni dom«. Hinko Kosič. 332

Hudo psico, leto stare prodam. Drosk, Zimica, pošta Sv. Barbara pri Mariboru. 333

Iščem oskrbnika (materja) z več delavnimi močmi. Plača 1200 na leto nagrade, poleg tega za posebna dela in za vsakega člana družine 10 K dnevno s stanovanjem, vrtom, 600 lit. mošta, 1 oral zemlje, 1 kravo, 2 svinji in 10 kokoši. Petar J. Miovič, Št. Ilj v Slov. gor. 329

Stanovanje dveh sob in kuhinje na solčni strani v Wildenrainerjevi ulici 11-III se zamenja s stanovanjem 3—4 sob v mestu. 330

Citje se prodajo. Marijina ul. 14, prtiličje levo, vrata št. 7. 331

Čisto nove bele hlače in par čevljev št. 44 se proda. Vpraša se: Vrazova ul. 6, prtil., levo.

Nova lekarna v Mariboru

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem na Glavnem trgu št. 20 v Mayerjevi hiši odprl

lekarno „Pri sv. Arehu“

in jo obilno založil z vsemi zdravili in zdravilnimi potrebščinami.

Mr. Ph. Ivan Vidmar
lekarnar.

328 10—1

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zasluzek. Zglase naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Počasnja v pisarni Pristanišna ulica 2

Pozor!

„Mariborski delavec“
je edini slovenski dnevnik na Štajerskem!

„Mariborski delavec“

je najcenejši dnevnik v Jugoslaviji!

Pozor!

En četrt vina spijete na mesec manj, pa imate svoj lasten dnevnik. Naročite si ga takoj!

Širite ga od hiše do hiše!